

Котляров Валерій Олександрович,
докторант,
Національний авіаційний університет

Kotliarov Valerii Oleksandrovich,
Doctoral Student, National Aviation University,
<https://orcid.org/0000-0002-2291-3199>

**ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА
PECULIARITIES OF THE STATE SYSTEM OF STRATEGIC PLANNING OF NATIONAL SECURITY
UNDER THE CONDITIONS OF INFORMATIZATION OF SOCIETY**

Котляров В. О. Особливості державної системи стратегічного планування національної безпеки в умовах інформатизації суспільства. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 4. С. 225 – 231.

Kotliarov V. O. Peculiarities of the state system of strategic planning of national security under the conditions of informatization of society. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2022. Volume 7. № 4, pp. 225 – 231.

Неефективність системи національної безпеки є однією з найбільших загроз національній безпеці України. Стратегічне планування у сфері безпеки та оборони спрямоване на визначення засобів, у тому числі майбутньої структури сил, що дозволять інституціям сектора оборони та безпеки ефективно протистояти потенційним майбутнім загрозам. Метою даного дослідження є розробка теоретичних і практичних заходів підвищення ефективності стратегічного управління процесами національної безпеки на основі цілепокладання, прогнозування та планування в умовах інформатизації суспільства. Актуальність даного дослідження зумовлена необхідністю правового регулювання та вдосконалення державної системи стратегічного планування національної безпеки України. Для досягнення мети дослідження було використано спеціально-наукові методи правового пізнання. Результати аналізу показали, що в основу забезпечення національної безпеки має покладатися принцип системності, який означає, що сектор безпеки і оборони України розглядається як єдиний об'єкт прогнозування та планування. У дослідженні обґрунтовано основні напрями системного реформування сектора безпеки і оборони, яке здійснюється в Україні для забезпечення захисту конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності держави в умовах збройної агресії. Пріоритети мають реалізовуватись через такі ключові завдання, як створення комплексного стратегічного аналізу військових загроз національній безпеці України, координація розвідувальної діяльності, розвиток спільних розвідувальних можливостей сил оборони з метою отримання повної та достовірної інформації попередження для своєчасного прийняття рішень, що гарантують воєнну безпеку держави.

Ключові слова: національна безпека, державна система, стратегічне планування, стратегія національної безпеки, загрози системі державного управління, інформатизація суспільства.

The inefficiency of the national security system is one of the biggest threats to Ukraine's national security. The strategic planning in the field of security and defense has been developed to identify the means, including the future structure of forces, which would allow the institutions of the defense and security sector to deal with potential future threats effectively. The purpose of this study is development of theoretical and practical measures to increase the effectiveness of strategic management of national security processes based on goal setting, forecasting, and planning in the context of informatization of society. The object of study there is a process of forming the state system of strategic planning of national security of Ukraine. The relevance of this study is due to the need for legal regulation and improvement of the state system of strategic planning of national security of Ukraine. To achieve the goal of the study special scientific methods of legal knowledge were used. The results of the analysis showed that ensuring national security must rely on the principle of systematization, which means that the security and defense sector of Ukraine is considered as a single object of forecasting and planning. This study substantiates the main directions of systemic reform of the security and defense sector, which have been carried out in Ukraine to ensure the protection of the constitutional order, sovereignty, territorial integrity of the state in the face of armed aggression. The priorities should be implemented through key tasks, such as the establishment of a comprehensive strategic analysis of military threats to Ukraine's national security, coordination of intelligence activities, development of joint intelligence capabilities of the defense forces to obtain complete and reliable warning information for timely decision-making guaranteeing the military security of the state.

Keywords: national security, state system, strategic planning, national security strategy, threats to the public administration system, informatization of society.

Вступ

Національна безпека – це динамічна та багатогранна проблема, що потребує серйозних рішень та гнучких підходів для забезпечення захисту інтересів особи, суспільства та держави від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Досвід показує, що інструменти державного управління, що базуються на принципах оперативного реагування на нові загрози та виклики, не є ефективними у забезпеченні національної безпеки. Необхідне формування нових системних підходів до державного

© Котляров Валерій Олександрович, 2022

управління у сфері національної безпеки, використання сучасних методів стратегічного планування для досягнення якісного прориву у розвитку економіки, інфраструктури, науки і технологій у соціальній сфері.

Питання планування національної безпеки набуло особливої актуальності у сучасних умовах, коли змінилися інструменти ведення війни, необхідно враховувати гібридність війн і багатобічність. Сучасні інформаційно-економічні технології, мережевий вплив на структури та інститути громадянського суспільства вже стали новими інструментальними та оперативними засобами ведення війни. Такі впливи (зовнішні та внутрішні) мають тотальний характер, що дозволяє досягти запланованих та очікуваних результатів війни. Тому зі зміною технологій, засобів і характеру впливу та загроз необхідно змінювати усталені та звичні підходи до формування стратегії національної безпеки та оборони держави.

Основними завданнями забезпечення національної безпеки є не лише усунення найбільш значущих небезпек і загроз, а й управління пов'язаними з ними ризиками у стратегічних цілях і на довгострокову перспективу. Все це потребує формування нових механізмів реалізації державної політики на принципах і методах стратегічного планування, розробки програми оцінки стану національної безпеки, а також оптимізації діяльності органів державної влади, державного управління та системи держави щодо вирішення викликів національної безпеки та соціально-економічному розвитку.

Усе зазначене вимагає формування та реалізації правового механізму подальшого розвитку та вдосконалення державної системи стратегічного планування національної безпеки України.

Визначення мети та цілей дослідження

Мета дослідження – розробка теоретичних і практичних заходів підвищення ефективності стратегічного управління процесами національної безпеки на основі цілепокладання, прогнозування та планування.

Об'єктом дослідження є процес формування державної системи стратегічного планування національної безпеки України.

Предмет дослідження – методологічні, організаційні, публічно-управлінські, соціально-компенсаційні аспекти державної системи стратегічного планування та правового регулювання у сфері забезпечення національної безпеки України.

Це дослідження висвітлює ключові питання законодавства про національну безпеку. Розглянуто основні результати та перспективні напрями системного реформування сектора безпеки й оборони, яке здійснюється в Україні для забезпечення захисту конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності держави в умовах збройної агресії.

Виклад основного матеріалу

Стратегія національної безпеки охоплює будь-яке стратегічне питання, яке входить до компетенції РНБО. 14 вересня 2020 року Президент України Володимир Зеленський підписав Указ Президента України «Про Стратегію національної безпеки України» (<https://www.president.gov.ua>, 14 вересня).

Стратегію національної безпеки було розроблено на основі нового Закону «Про національну безпеку України», який заклав основу для структурних реформ у цій важливій сфері.

Цей документ (далі – Стратегія) охоплює широкий спектр питань національної безпеки: реагування на зміну клімату, демографія та пандемія COVID-19, гібридна війна, військова та кібербезпека.

Згідно із затвердженою Стратегією, досягнення миру в Україні є основою розвитку як держави, так і особистості.

Особливої уваги заслуговують питання життя та здоров'я, честі та гідності, а також недоторканності та безпеки – як найвищих соціальних цінностей, які необхідно поважати.

Пріоритетними національними інтересами України є: відстоювання незалежності та державного суверенітету; відновлення миру, територіальної цілісності та державного суверенітету на тимчасово окупованих територіях; соціальний розвиток, особливо розвиток людського капіталу; захист прав, свобод і законних інтересів громадян України.

Стратегія передбачає, що інтереси національної безпеки України включають продовження заходів захисту та стримування, активне використання багатосторонніх переговорних форматів та консолідацію міжнародного тиску на російську федерацію [5].

Документ визначає конкретну мету досягнення повноправного членства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору (НАТО). Основними загрозами національній безпеці України є кібернетична та інформаційна безпека, нульова толерантність до корупції, останні зміни, пов'язані з кризою у світовій економіці, поширення COVID-19, а також зростання загроз від природних та техногенних катастроф [1].

Стратегія висвітлює основні принципи державної політики національної безпеки України:

1) стримування – розвиток обороноздатності та спроможності безпеки для запобігання воєнній агресії проти України;

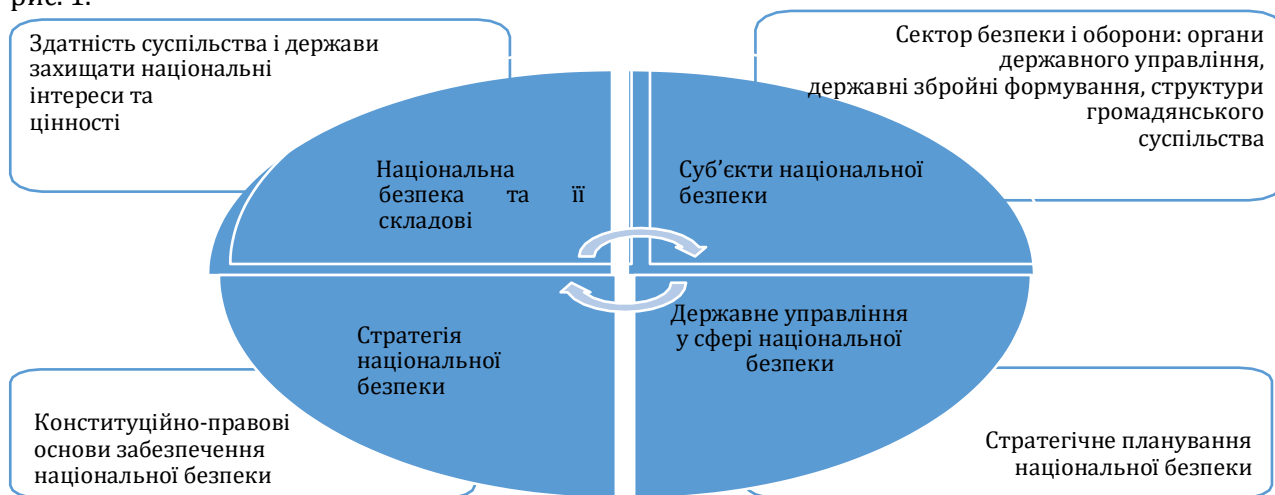
2) стійкість – здатність суспільства та держави швидко адаптуватися до змін середовища безпеки та підтримувати стале функціонування, зокрема шляхом мінімізації зовнішньої та внутрішньої вразливості;

3) співробітництво – розвиток стратегічних відносин з ключовими іноземними партнерами, насамперед з ЄС і НАТО та їх державами-учасниками, включаючи США, поряд з прагматичним співробітництвом з іншими країнами та міжнародними організаціями, виходячи з національних інтересів України [4].

Концептуально національна безпека зазвичай передбачає конкурентний пошук переваги над іноземною нацією, групою націй чи недержавним утворенням; сприятлива зовнішньополітична ситуація; та/або оборонна позиція, здатна успішно стримувати ворожі дії.

Отже, національна безпека характеризує здатність суспільства і держави захищати національні інтереси та цінності, стримувати або усувати внутрішні та зовнішні загрози національному суверенітету, територіальній цілісності, суспільному порядку, економічному розвитку, іншим важливим елементам духовного та матеріального життя [6].

Головним у Стратегії є створення нової системи гарантування національної безпеки і оборони, здатної забезпечити державний суверенітет і територіальну цілісність України від комплексу можливих загроз, гарантувати захист прав, свобод і законних інтересів громадян України та надалі соціальний розвиток, особливо людський капітал. Концептуальна схема державної системи стратегічного планування національної безпеки України представлена на рис. 1.

Рис. 1. Концептуальна схема державної системи стратегічного планування національної безпеки України

Основним принципом планування та прогнозування сфери національної безпеки має бути принцип системності, який означає, що сектор безпеки й оборони України розглядається як єдиний об'єкт прогнозування та планування. Такий плановий підхід дозволить збалансувати вимоги до структури органів сектора безпеки й оборони, їх кількості, фінансового та матеріально-технічного забезпечення, пріоритетності завдань розвитку тощо.

Забезпечення безпеки – це цілеспрямований процес відповідної підсистеми, який спрямований на створення, розбудову, підтримку та відновлення втрачених або витрачених і використання надлишкових можливостей. Сфера національної безпеки є складною системою, що включає низку взаємопов'язаних підсистем: «людина – громадянське суспільство – державна влада – міжнародне співтовариство».

В Україні головним суб'єктом забезпечення національної безпеки є сектор безпеки й оборони, який поєднує органи державної влади, державні збройні формування та структури громадянського суспільства, зацікавлені у вирішенні завдань безпеки й оборони. Складові сектора безпеки й оборони, в тому числі Державна прикордонна служба України, відіграють роль у вирішенні завдань із забезпечення воєнної безпеки України та її підготовки до збройного захисту. Враховуючи зовнішню агресію російської федерації проти України, посилення впливу проросійських сил, наявність сепаратистських та екстремістських настроїв у прикордонних регіонах України та росії, необхідно визначити джерела, зміст та спрямованість загроз. Основними напрямками діяльності та подальшого розвитку Державної прикордонної служби України є: оптимізація організаційної структури, перехід на трирівневу систему управління, реформування органів охорони державного кордону за адміністративно-територіальним принципом [14].

Модель планування на основі можливостей активно впроваджується в системі та оборонному секторі (спроможності). Визначення спроможностей частин і підрозділів Державної прикордонної служби України через специфіку виконуваних завдань є проблемним питанням і потребує концептуальних змін щодо державної системи стратегічного планування національної безпеки України та внесення змін до оперативного планування. Спроможності формування (органу) сектора безпеки й оборони України – це наявні сили, засоби та інфраструктура відповідного формування (органу), які за своєю кількістю та якістю (властивостями, характеристиками) здатні виконувати завдання певного характеру. і сфера застосування в конкретних умовах. Вимоги до можливостей – це умови і межі набуття освітою необхідного рівня здатності виконувати покладені на неї завдання. Спроможність (оперативна, бойова, спеціальна) – здатність формування (органу) сектора безпеки і оборони або сукупності сил і засобів виконувати певні завдання за певних умов, ресурсного забезпечення та відповідно до встановлених нормативів. Спроможність передбачає наявність потенціалу та умов для його реалізації. Створено, збільшено, підтримано, використано можливості утворень, а також потенціал. Здатність формування виконувати певні завдання досягає або набуває певного рівня. Його оцінка здійснюється за встановленими критеріями і визначається як ступінь відповідності здібностей потребам [7].

Здатності – це ресурси, засоби, інфраструктура, запаси тощо, забезпечені ресурсами, укомплектовані та підготовлені для виконання певних завдань у конкретних умовах ситуації. Рівень ресурсного забезпечення, рівень живої сили, рівень підготовки особового складу, озброєння, військової та спеціальної техніки, система управління виконанням завдань за призначенням обмежуватимуть і визначатимуть рівень задоволення потреб, тобто відповідність потенціалу чи можливостям до необхідного рівня безпеки.

Тому рівень безпеки можна визначити з двох позицій: від реального співвідношення потенціалів протиборчих (конкурентних) сторін з додаванням потенціалів сторін, залучених до тієї чи іншої сторони конфлікту, та з урахуванням обмеженості у ресурсах;

На підставі прогнозу рівня небезпеки здійснюється встановлення нормативних значень необхідного рівня безпеки, в тому числі з урахуванням певних обмежень. Метод аналогій (згідно з досвідом інших країн), законодавчо-нормативний метод (критичний або оптимальний рівень визначається відповідно до порогового рівня, встановленого у національному законодавстві або відповідних міжнародних організаціях) та метод експертної оцінки [13].

Критерії оцінки ситуації для певного рівня безпеки сформувалися залежно від величини співвідношення реального та бажаного потенціалу (прямо чи опосередковано), а також ступеня ризику заподіяння шкоди національним інтересам. Особливого значення набувають методи визначення пріоритетності формування компонентів інтегрального потенціалу, особливо в умовах різких змін ситуації.

Стратегія національної безпеки сучасної держави – це національний план узгодженого використання всіх інструментів державної влади, як військової, так і невійськової, для досягнення цілей, які захищають і сприяють національним інтересам (нова Стратегія національної безпеки України, 2020). Стратегія національної безпеки є основою для формування комплексу стратегічних документів планування у сферах національної безпеки й оборони, які визначатимуть шляхи та інструменти її реалізації [9].

Конституція України визначає основи національної безпеки:

-
- ✓ ст. 92 Конституції: виключно законами України визначаються основи національної безпеки;
  - ✓ ст. 106 Конституції: Президент України забезпечує національну безпеку та очолює Раду національної безпеки і оборони;
  - ✓ ст. 107 Конституції: Рада національної безпеки і оборони є координаційним органом з питань національної безпеки і оборони України при Президентові України;
  - ✓ ст. 116 Конституції: Кабінет Міністрів України вживає заходів щодо забезпечення обороноздатності та національної безпеки України [8].

Отже, конституційний рівень національної безпеки України свідчить про залученість легітимних гілок влади до цієї важливої сфери діяльності держави.

Контроль за реалізацією державної політики у сфері національної безпеки здійснюють Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України в межах своїх функціональних повноважень, визначених Конституцією та законами України.

Публічне управління сектором безпеки і оборони включає інституційний рівень – визначено державну політику, прийнято основні завдання, важливі рішення, які відображені в законах, доктринах і стратегіях.

Державна політика національної безпеки акумулює такі складові:

- ✓ національні інтереси (територіальна цілісність і суверенітет держави, стабільність і правопорядок у державі);
- ✓ характер і види загроз;
- ✓ нейтралізація можливих загроз національній безпеці.

У Стратегії національної безпеки України, затвердженій Указом Президента України від 26.05.2015 № 287/2015, неефективність системи забезпечення національної безпеки визнано однією з найбільших загроз національній безпеці України. Ця загроза зумовлена незрілістю сектора безпеки і оборони як єдиного функціонального об'єднання, керованого з єдиного центру. Проблема висвітлює недостатнє ресурсне забезпечення та неефективне використання ресурсів у секторі безпеки та оборони тощо.

Серед пріоритетних завдань держави у сфері національної безпеки є:

- ✓ необхідність вдосконалення державної системи стратегічного планування;
- ✓ створення єдиної системи моніторингу, аналізу, прогнозування та прийняття рішень у сфері національної безпеки і оборони [10].

Метою стратегії національної безпеки є:

- ✓ своєчасне виявлення та запобігання загрозам національній безпеці;
- ✓ визначення порядку дій у кризових ситуаціях у межах єдиного комплексу заходів політичного, військового, економічного, інформаційного та іншого характеру.

Прийняття відповідних комплексних змін у системі забезпечення національної безпеки також передбачено Указом Президента України від 5.01.2015 № 5 «Про Стратегію сталого розвитку України – 2020».

Найважливішим заходом держави щодо реформування системи національної безпеки є:

- ✓ оновлення доктринальних і концептуальних підходів до забезпечення національної безпеки;
- ✓ функціональна оптимізація сектора безпеки й оборони;
- ✓ створення ефективної державної системи кризового реагування.

Формування системи прогнозування та планування у сфері національної безпеки потребує вдосконалення нормативно-правової бази та організаційного забезпечення як на національному, так і на відомчому рівнях.

Правове регулювання у сфері національної безпеки здійснюється відповідно до законів України:

- ✓ Про національну безпеку України;
- ✓ Про Раду національної безпеки і оборони України;
- ✓ Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України;
- ✓ Про державні цільові програми;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України.

Висновки та перспективи подальших розвідок

У статті розглядаються основні аспекти вдосконалення державної системи стратегічного планування національної безпеки України. Доведено, що в основу забезпечення національної безпеки має бути покладено принцип системності, який означає, що сектор безпеки й оборони України розглядається як єдиний об'єкт прогнозування та планування. Дослідження показали, що система національної безпеки є трирівневою ієрархічною системою. Найвищий рівень ієрархії національної безпеки відповідає за стратегічний рівень уряду. Другий рівень містить набір проміжних центрів муніципального управління – регіонального (територіального) рівня безпеки. Третій рівень – керовані активні елементи. Тобто структура підпорядкованості в розглянутій системі національної безпеки має вигляд дерева.

У результаті аналізу встановлено, що на процес реалізації документів державного стратегічного планування вплинула низка чинників: політичних, ресурсних, інформаційних, організаційних тощо. Тому процес реалізації Стратегії національної безпеки повинен перебувати під постійним контролем з боку Держкомітету. Рада національної безпеки і оборони України, Кабінет Міністрів України, інші уповноважені органи державної влади. Суттєвою перешкодою є недостатній рівень координації участі відповідних гілок влади у розробці та реалізації стратегічних документів. Вирішення таких проблем потребує, зокрема, розробки та внесення змін до Закону України «Про національну безпеку України» щодо вдосконалення стратегічного планування. Пропонується запровадити методичні семінари на початкових етапах роботи у практиці розробки стратегічних документів у сфері національної безпеки.

За результатами процесу розробки стратегічних документів у сфері національної безпеки України встановлено, що недостатня увага приділяється аналізу безпекової ситуації у відповідній сфері, оцінці ризиків, прогнозуванню, ідентифікації загроз та вразливості. Стратегічний аналіз у сфері національної безпеки, управління стратегічною безпекою та обороною потребує подальшого розвитку. Пріоритети мають реалізовуватися шляхом реалізації ключових завдань, таких як створення комплексного стратегічного аналізу військових загроз національній безпеці України, координація розвідувальної діяльності, розвиток спільних розвідувальних можливостей сил оборони для отримання повної та достовірної інформації попередження, своєчасне прийняття рішень щодо забезпечення воєнної безпеки держави. Іншим завданням є забезпечення формування та реалізації ефективної державної політики у військовій сфері, оборони та військовому будівництві, реалізація спільних цілей, пріоритетів і завдань Стратегії, Стратегічного оборонного бюлетеня України, програм і планів Кабінету Міністрів України. В Україні доцільно створити систему державного стратегічного прогнозування та планування, що охоплюватиме всю сферу діяльності держави, базуватиметься на моделі майбутнього середовища безпеки та відповідатиме національним інтересам держави.

Для вирішення цієї проблеми Кабінету Міністрів України, РНБО України необхідно приділяти більше уваги організації широкої міжвідомчої взаємодії, що передбачає активне залучення наукових установ, аналітичних центрів, громадянського суспільства.

Список літератури

1. Bradley M. Supply Chains and National Security – the Lessons of the COVID-19 Pandemic. 2021. URL: <https://www.rand.org/blog/2021/05/supply-chains-and-national-security-the-lessons-of.html>.
2. Качинський А. Б. Індикатори національної безпеки: визначення та застосування їх граничних значень. Київ: ІСД, 2013. 104 с.
3. Klochan V., Piliaiev I., Sydorenko T., Khomutenko V., Solomko A., Tkachuk A. Digital Platforms as a tool for the transformation of strategic Consulting in Public Administration. *Journal of Information Technology Management*. 2021. Vol. Special Issue. P. 42-61.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. № 1277 від 29.10.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13/conv#Text>.
5. National Security Strategy of the United States of America. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>.
6. Reznik N., Zahorodnia A., Demchenko T., Aryn A. Features of Long-Term Economic Growth as a Conditions of Economic Security of Ukraine. *2022 International Conference on Smart Information Systems and Technologies (SIST)*. (Nur-Sultan, Kazakhstan), 2022. P. 1-8, DOI: 10.1109/SIST54437.2022.9945706.
7. Про національну безпеку України: Закон України № 2469-VIII від 21.06.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

8. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України № 392/2020 від 14.09.2020 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.
9. Про організацію оборонного планування Закон України № 2198-IV від 18.11.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2198-15#Text>.
10. Резнік Н.П., Загородня А.С. Вплив цифровізації на інноваційне середовище суспільства. *Науковий журнал «Біоекономіка і аграрний бізнес»*. 2022. Том.13 №1. DOI: [http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy13\(1\).2022.39-48](http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy13(1).2022.39-48).
11. Reznik, N.P. (2004). Innovative activity as a factor increasing production efficiency. *Economics: problems theories and practices: Collection of science works*. 2004. No.198. P. 979-985.
12. Döngül Dr., Gupta S.K., Reznik N., Teston S., Fantaw A. (2020). Analysis of the Effect of Compensation on Twitter Based on Job Satisfaction on Sustainable Development of Employees Using Data Mining Methods. *Talent Dev. Excell.*, 2020. Vol. 12. No. 3. P. 3289-3314. URL: <http://proxy.lib.sfu.ca/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=bth&AN=144289770&site=ehost-live>.
13. Tama J. Why Strategic Planning Matters to National Security. The Lawfare Institut. 2016. URL: <https://www.lawfareblog.com/why-strategic-planning-matters-national-security>.
14. Ukraine's new National Security Strategy: russia as the aggressor, full NATO membership and a few drawbacks. URL: <http://euromaidanpress.com/2020/09/18/ukraines-new-national-security-strategy-russia-as-the-aggressor-full-nato-membership-and-a-few-drawbacks>.
15. Zahorodnia A.S., Reznik N.P., Neklyudova T. The Influence of the Digital Economy on the Development of the Domestic Economy. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2021. Vol. 3(35). URL: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30092021/7667.

References

1. Bradley, M. (2021). Supply Chains and National Security – the Lessons of the COVID-19 Pandemic. Available at: <https://www.rand.org/blog/2021/05/supply-chains-and-national-security-the-lessons-of.html>.
2. Kachynskiy, A.B. (2013). *National security indicators: definition and application of their limit values*. [Indykatory natsionalnoi bezpeky: vyznachennia ta zastosuvannia yikh hranychnykh znachen]. NISS. Kyiv. Ukraine.
3. Klochan, V., Piliaiev, I., Sydorenko, T., Khomutenko, V., Solomko, A., Tkachuk A. (2021). «Digital Platforms as a tool for the transformation of strategic Consulting in Public Administration». *Journal of Information Technology Management*, vol. Special Issue, pp. 42-61.
4. Pro zatverdzhennia Metodychnykh rekomendatsij schodo rozrakhunku rivnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy. Nakaz Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy. (2013). [Methodical recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine. Order of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine]. No. 1277 dated October 29, 2013. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13/conv#Text>.
5. National Security Strategy of the United States of America. Available at: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>.
6. Reznik, N., Zahorodnia, A., Demchenko, T., Aryn, A. (2022). «Features of Long-Term Economic Growth as a Conditions of Economic Security of Ukraine». *2022 International Conference on Smart Information Systems and Technologies (SIST)*. (Nur-Sultan, Kazakhstan), pp. 1-8. DOI: 10.1109/SIST54437.2022.9945706.
7. Pro natsional'nu bezpeku Ukrainy. Zakon Ukrainy (2018). [On National Security of Ukraine. Law of Ukraine]. No. 2469-VIII dated June 21, 2018. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
8. Pro rishennia Rady natsional'noi bezpeky i oborony Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku «Pro Stratehiiu natsional'noi bezpeky Ukrainy». Ukaz Prezydenta Ukrainy. (2020). [On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of September 14, 2020 «On the National Security Strategy of Ukraine» Decree of the President of Ukraine]. No. 392/2020 dated September. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.
9. Pro orhanizatsiiu oboronnoho planuvannia. Zakon Ukrainy (2004). [On the organization of defense planning. Law of Ukraine]. No. 2198-IV dated November 18, 2004. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2198-15#Text>.
10. Reznik, N.P., Zahorodnia, A.S. (2022). «The impact of digitalization on the innovative environment of society». *Naukovyy zhurnal «Bіoekonomika i ahrarnyj biznes»*, vol. 13, no. 1. DOI: [http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy13\(1\).2022.39-48](http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy13(1).2022.39-48).
11. Reznik, N.P. (2004). «Innovative activity as a factor increasing production efficiency». *Economics: problems theories and practices: Collection of science works*, no.198, pp. 979-985.
12. Döngül, Dr., Gupta, S.K., Reznik, N., Teston, S., Fantaw, A. (2020). «Analysis of the Effect of Compensation on Twitter Based on Job Satisfaction on Sustainable Development of Employees Using Data Mining Methods». *Talent Development and Excellence*, vol. 12, no. 3, pp. 3289-3314. Available at: <http://proxy.lib.sfu.ca/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=bth&AN=144289770&site=ehost-live>.
13. Tama, J. (2016). Why Strategic Planning Matters to National Security. The Lawfare Institut. Available at: <https://www.lawfareblog.com/why-strategic-planning-matters-national-security>.
14. Ukraine's new National Security Strategy: russia as the aggressor, full NATO membership and a few drawbacks. Available at: <http://euromaidanpress.com/2020/09/18/ukraines-new-national-security-strategy-russia-as-the-aggressor-full-nato-membership-and-a-few-drawbacks>.
15. Zahorodnia, A.S., Reznik, N.P., Neklyudova, T. (2021). «The Influence of the Digital Economy on the Development of the Domestic Economy». *International Journal of Innovative Technologies in Economy*, vol. 3(35). Available at: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30092021/7667.

Стаття надійшла до редакції 16.11.2022 р.